

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 10.08.2015

Versjon 2

revidert den: 10.08.2015

Avsnitt 1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **1.1 Produktidentifikator**
- **Handelsnavn:** VITAFOL H Hardener
- **Artikkelnummer:** A9F5/15
- **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
No further relevant information available
- **Bruk av stoffet/ tilberedning** hjelpemiddel til produksjon av tannproteser
- **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
VITA Zahnfabrik
H. Rauter GmbH & Co. KG
- Postfach 1338
D 79704 Bad Säckingen
e-mail: info@vita-zahnfabrik.com
- **1.4 Nødnummer:** Tel.: ++49-(0)761-19240

Tel.: 07761/562-0
Fax: 07761/562299

Avsnitt 2: Viktigste faremomenter

- **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

GHS02 Flamme

Flam. Liq. 3 H226 Brannfarlig væske og damp.

GHS08 Helsefare

STOT RE 2 H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

GHS07

Acute Tox. 4 H332 Farlig ved innånding.

Eye Irrit. 2 H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

STOT SE 3 H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

- **Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC**

Xn; Helsekadelig

R20-48/20/21/22: Farlig ved innånding. Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding, hudkontakt og svelging.

Xi; Irriterende

R36/37: Irriterer øynene og luftveiene.

R10: Brannfarlig.

- **Spesielle fareinformasjoner for mennesker og miljø:**

Produktet må merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almennr direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.

(fortsatt på side 2)

N

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 10.08.2015

Versjon 2

revidert den: 10.08.2015

Handelsnavn: VITAFOL H Hardener

(fortsatt fra side 1)

· Klassifiseringssystem:

Klassifiseringen tilsvarende aktuelle EF-lister, men er supplementert med informasjon fra faglitteratur og bedriftsinformasjoner.

· 2.2 Etikettelementer

· Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008

Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.

· Farepiktogrammer

GHS02 GHS07 GHS08

· Varselord Advarsel

· Farebestemmende komponenter ved etikettering:

tetraetylsilikat

Kieselsäure, Tetraethylester, Reaktionsprodukt mit Bis(acetyloxy)dioctylstannan

· Faresetninger

H226 Brannfarlig væske og damp.

H332 Farlig ved innånding.

H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

· Sikkerhetssetninger

P210 Holdes borte fra varme, varme overflater, gnister, åpen flamme og andre antenningskilder. Røyking forbudt.

P241 Bruk elektrisk materiell/ventilasjonsmateriell/belysningsmateriell som er eksplosjonssikkert.

P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll/dusj huden med vann.

P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.

P405 Oppbevares innelåst.

P501 Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.

· 2.3 Andre farer

· Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

· PBT: Ikke brukbar.

· vPvB: Ikke brukbar.

Avsnitt 3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

· 3.2 Kjemisk karakterisering: Blandinger

· Beskrivelse: Blanding av etterfølgende nevnte stoffer med ufarlige tilsetninger.

· Farlige innholdsstoffer:

CAS: 78-10-4	tetraetylsilikat	50-100%
EINECS: 201-083-8	✗ Xn R20; ✗ Xi R36/37	
Registreringsnummer: 0-2119496195-28-0000	R10	
	⚠ Flam. Liq. 3, H226; ⚠ Acute Tox. 4, H332; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H335	

(fortsatt på side 3)

N

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 10.08.2015

Versjon 2

revidert den: 10.08.2015

Handelsnavn: VITAFOL H Hardener

(fortsatt fra side 2)

CAS: 93925-43-0	Kieselsäure, Tetraethylester, Reaktionsprodukt mit Bis(acetyloxy)dioctylstannan 	10-<25%
CAS: 68299-15-0 EINECS: 269-595-4	Bis(neodecanoyloxy)dioctylstannan 	< 2,5%

· **Ytterligere informasjoner:** Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

*

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

- **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- **Generelle informasjoner:**
Forgiftningssymptomer kan også oppstå etter mange timer. Personer må derfor ha legetilsyn i minst 48 timer etter en ulykke.
- **etter innånding:**
Frisklufttilførsel, eventuelt kunstig åndedrett, varme. Ved fortsatt besvær må lege tilkalles.
Ved bevisstløshet lagring og transport i stabil sidestilling.
- **etter hudkontakt:** Vanligvis irriterer produktet ikke huden.
- **etter øyekontakt:**
Skiyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
- **etter svelging:** Skiyll munnen og drikk rikelig med vann.
- **4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

*

Avsnitt 5: Tiltak ved brannslukning

- **5.1 Slökkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:** CO₂, sand, slukningspulver. Bruk ikke vann.
- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:**
Vann.
Vann i full stråle.
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Under brann kan det frisettes:
Nitrogenoksyd (NO_x) (kvelstoffoksyd)
- **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:** Ta på egnet åndedrettsbeskyttelse.
- **Ytterligere informasjoner**
Utbrente rester og kontaminert slukningsvann må bortskaffes i.h.t. myndighetenes forskrifter.

*

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.
- **6.2 Miljøverntiltak:** La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis).
Bortskaff kontaminert materiale som avfall i.h.t. punkt 13.
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Skiyll ikke bort med vann eller med vannholdige rengjøringsmidler.

(fortsatt på side 4)

N

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 10.08.2015

Versjon 2

revidert den: 10.08.2015

Handelsnavn: VITAFOL H Hardener

(fortsatt fra side 3)

- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og oppbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Unngå aerosoldannelse.
- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:**
Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.
Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Ingen spesielle krav.
- **Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:** Hold beholderne tett tillukket.
- **Lagerklasse:** 3
- **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

*

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.

· 8.1 Kontrollparametere

- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**

78-10-4 tetraetylsilikat

AG Langtidsverdi: 85 mg/m³, 10 ppm

- **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

· 8.2 Begrensning og kontroll av eksponering

· Personlig verneutstyr:

· Generelle verne- og hygienetiltak:

Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fødestoffer.

Fjern omgående forurensede, gjennomvåtede klær.

Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.

Unngå berøring med øynene.

Unngå berøring med øyne og hud.

- **Åndedrettsvern:** Bruk av avsug under arbeidet.

· Håndvern:

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.

På grunn av manglende tester kan det ikke gis noen anbefaling om hanskemateriale for produktet / tilberedningsprosessen/kjemikalieblandingen.

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

· hanskemateriale

e.g. Dermatril P, KCL Nr. 743

e.g. Camatril Velour, KCL Nr. 730

Nitrilkautsjuk

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsbestemmes, og denne må testes før bruk.

- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**

e.g. KCL Dermatril P 30 min

e. g. Camatril Velour, KCL 120 min

(fortsatt på side 5)

N

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 10.08.2015

Versjon 2

revidert den: 10.08.2015

Handelsnavn: VITAFOL H Hardener

(fortsatt fra side 4)

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

· **Øyevern:**

Tettsittende vernebrille.

*

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

· **9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

· **alminnelige opplysninger**

· **Utseende:**

· Form:	flytende
· Farge:	lyserød
· Lukt:	karakteristisk
· Lukterskel:	Ikke bestemt.

· pH-verdi:	Ikke bestemt.
--------------------	---------------

· **Tilstandsendring**

· Smeltepunkt/smelteområde:	ikke bestemt
· Kokepunkt/kokeområde:	166 °C

· Flammepunkt:	37 °C
-----------------------	-------

· Antennelighet (fast, gassformet):	Ikke brukbar.
--	---------------

· **Antennelsestemperatur:**

· Spaltningstemperatur:	Ikke bestemt.
--------------------------------	---------------

· Selvantennelighet:	Produktet er ikke selvantennelig.
-----------------------------	-----------------------------------

· Ekspløsjonsfare:	Produktet er ikke eksplosjonsfarlig. Dannelse av eksplosjonsfarlige damp-/luftblandinger er dog mulig.
---------------------------	--

· **Ekspløsjongrenser:**

· nedre:	1,3 Vol %
· øvre	23,0 Vol %

· brannfremmende egenskaper	ingen
------------------------------------	-------

· Damptrykk ved 20 °C:	1,7 hPa
-------------------------------	---------

· Tetthet:	Ikke bestemt
-------------------	--------------

· relativt tetthet	Ikke bestemt.
---------------------------	---------------

· damptetthet	Ikke bestemt.
----------------------	---------------

· fordampningshastighet	Ikke bestemt.
--------------------------------	---------------

· **Løslighet i / blandbarhet med**

· Vann:	ikke, hhv. lite blandbar
----------------	--------------------------

· Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	Ikke bestemt.
--	---------------

· **Viskositet:**

· dynamisk:	Ikke bestemt.
· kinematisk:	Ikke bestemt.

· **Løsningsmiddelandel:**

· Organiske løsningsmidler:	0,0 %
------------------------------------	-------

· 9.2 Annen informasjon	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
--------------------------------	---

N

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 10.08.2015

Versjon 2

revidert den: 10.08.2015

Handelsnavn: VITAFOL H Hardener

(fortsatt fra side 5)

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** Ingen spaltning ved formålsriktig lagring og håndtering.
- **10.2 Kjemisk stabilitet** Ingen spaltning ved formålsriktig lagring og håndtering.
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:** Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.
- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner** Det kjennes ingen farlige reaksjoner.
- **10.4 Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Inkompatible materialer:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:** ingen farlige spaltningsprodukter kjente.

Avsnitt 11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt giftighet**
Farlig ved innånding.

· Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:

78-10-4 tetraetylsilikat

Oral	LD50	6270 mg/kg (rabbit)
Dermal	LD50	5860 mg/kg (rabbit)
Inhalativ	LC50/4 h	10 mg/l (rabbit)

- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **Hudetsing/hudirritasjon** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon**
Gir alvorlig øyeirritasjon.
- **Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
- **Skader på arvestoffet i kjønnseller** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Kreftfremkallende egenskap** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Reproduksjonstoksisitet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **STOT – enkelteksponering**
Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
- **STOT – gjentatt eksponering**
Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
- **Aspirasjonsfare** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Avsnitt 12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjon:**
- **Generelle informasjon:**
Vannfareklasse 2 (D) (Selvklassifisering): farlig for vann
Ikke la stoffet komme ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
Fare for drikkevann allerede ved utstrømning av små mengder i marken.
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 10.08.2015

Versjon 2

revidert den: 10.08.2015

Handelsnavn: VITAFOL H Hardener

(fortsatt fra side 6)

· **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

*

Avsnitt 13: Fjerning av kjemikalieavfall

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:** Avfallsbehandling i henhold til miljøforskriftene
- **Ikke rengjort emballasje**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

*

Avsnitt 14: Opplysninger om transport

· 14.1 UN-nummer:	
· ADR, IMDG, IATA	UN1292
· 14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse	
· ADR	UN1292 TETRAETHYLSILIKAT Blanding
· IMDG, IATA	TETRAETHYL SILICATE mixture
· 14.3 transport fareklasser	
· ADR, IMDG, IATA	
· klasse	3 Brannfarlige væsker
· Fareseddel	3
· 14.4 Emballasjegruppe:	
· ADR, IMDG, IATA	III
· 14.5 Miljøfarer:	
· Marine pollutant:	Nei
· 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker	Advarsel: Brannfarlige væsker
· Kemler-tall:	30
· EMS-nummer:	F-E,S-D
· 14.7 Transport i bulk iht. annekse II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjon:	
· ADR	
· Begrenset mengde (LQ)	5L
· Unntatte mengder (EQ)	Kode: E1
	Maksimal nettovekt per inneremballasje: 30 ml
	Maksimal nettovekt per ytteremballasje: 1000 ml
· Transportkategori	3
· Tunnel restriksjonskode	D/E
· IMDG	
· Limited quantities (LQ)	5L
· Excepted quantities (EQ)	Kode: E1
	Maximum net quantity per inner packaging: 30 ml
	Maximum net quantity per outer packaging: 1000 ml

(fortsatt på side 8)

N

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 10.08.2015

Versjon 2

revidert den: 10.08.2015

Handelsnavn: VITAFOL H Hardener

(fortsatt fra side 7)

· UN "Model Regulation":

UN 1292 TETRAETHYLSILIKAT BLANDING, 3, III

*

Avsnitt 15: Opplysninger om lover og forskrifter

- **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- **Nasjonale forskrifter:**
- **Vannfareklasse:** WGK 2 (Selvklassifisering): farlig for vann
- **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

· Relevante satser

- H226 Brannfarlig væske og damp.
- H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
- H332 Farlig ved innånding.
- H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
- H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
- H413 Kan forårsake skadelige langtidsvirkninger for liv i vann.
- R10 Brannfarlig
- R20 Farlig ved innånding
- R36/37 Irriterer øynene og luftveiene
- R48/20/21/22 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding, hudkontakt og svelging
- R48/22 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved svelging
- R53 Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet

· Forkortelser og akronymer:

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic

vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative

Flam. Liq. 3: Flammable liquids, Hazard Category 3

Acute Tox. 4: Acute toxicity, Hazard Category 4

Eye Irrit. 2: Serious eye damage/eye irritation, Hazard Category 2

STOT SE 3: Specific target organ toxicity - Single exposure, Hazard Category 3

STOT RE 2: Specific target organ toxicity - Repeated exposure, Hazard Category 2

Aquatic Chronic 4: Hazardous to the aquatic environment - Chronic Hazard, Category 4

· * Data forandret i forhold til forrige versjon

N